

Kaleidoskop

Erling Eysturoy er mammudrongurin Amaldus, sum upplivir so nógv í heimsins nalva.

Leikurin hjá Grímu er sum eitt kaleidoskop, nógv myndir í nógvum litum í hugnaligum rúmi við rokkónleiki afturvið.

Grima

TORNID VIÐ HEIMSINS ENDA

Egi Dam eftir skaldsøgu hjá William Heinesen.

Leikstjóri: Egi Dam
Tónleikur: Ólavur Jacobsen og Oddur Jacobsen
Leikarar: Erling Eysturoy, Ría Tórgarð, Gudmundur L. Joensen, Björg Hanusson, Eyð Matras, Lillian Heinesen og Brynjálvar Tórstun.
Koreografur: Jónur Simonsen
Pallur: Regin Patursson
Búnað og skortar: Guðrið Poulsen
Ljós: Jóannes Hansen
Tónleikarar: Ronnie Nielsen, Jóhannus á Rógvi og Jóan Petur Andreasen
Sangur: Björg Poulsen, Oddur Jacobsen og Dupultkvartettin í Ebe-nezer.
Fyrsta framferð í Sjonleikarhúsinum 19. juni 1988.

Pápi Amaldus, skiparin, kíkar út á Nólsoyarfjørð. Hann hevur ein av hesum longu kíkarunum, teir brúktu fyrr í tíðini, til dømis fyrst í hesi öldini.

Fyrr í tíðini, fyri tjúgu árum síðani, var ein annar kíkari ómissilg buniyta hjá blómubørnum við virðing fyri sær sjálvum og kærleiksboðskapinum. Tú snarði ikki fyri at finna fokus, men fyri at finna nýggjar heimar, abstraktar í litum.

Tað er nakað sum at hyggja í eitt kaleidoskop at sita á nýggja pallinum í Sjonleikarhúsinum og hyggja inn í tann gamla.

Amaldus kallar William Heinesen seg sjálvan í (ævisøguni) »Tornið við heimsins enda«. Óll, sum lesa bókurnar hjá hesum frásøgumeistara, undrast: ófatiligt, so væl ein gamal maður dugir at lýsa barnasinnið!

Og hendað lýsing er lítið skerd í tónleikamyndini hjá Grímu.

Vandamikil verð

Leikurin byrjar við einum samandrætti: føðingin, barnaári og tey fyrstu taniári.

Og so snarar kaleidoskopið. Nakað trekt í fyrstani, men so við eitt verður mammudrongurin Amaldus óviljaður høvuðspersónur í teirri vandamiklu verðini uttan fyri fjálga køkin hjá mammu.

Ein vakran morgun, hann er á veg oman í fjøruna at spæla við skipum sínum, verður hann álop-in. Hannibal og hansara kúllar keða seg og Amaldus er lætt offur.

Hannibal er kortini onki bølmeni og teir báðir, stovudrongurin og útløguribaldurin gerast bestu vinmenn.

Samandið teirra millum er tað næstbesta í leikinum. Tað besta er summardagurin, tá gentan

Merrit fangar Amaldus í sínum demoniska, tølendi orðaneti.

Ría Tórgarð og Erling Eysturoy spæla hesa guddommugu perlu betur enn væl, tað vil siga framúrskarandi. Hetta er ein kjarnin í skaldskapinum hjá William Heinesen: tað poetiska, ótrúliga vakra (Merrit hevur ælabogan og sólina í kjólamanninum) kryddað við óhugna, heimsspeki og erotikki á byrjanarstigi.

Betri heilivagur móti kynismu finst ikki. Neyvan eitt eyga er turt, tá Amaldus noyðist at siga Merrit farvæl. Hon flytur til Danmarkar.

Og spælið hjá Ríu og Erlingi er so ektað og sterkt og hugtakandi, at tú hevur hug at lata kaleidoskopið steðga her og lata tey eiga pallin.

Hannibal og Vesta

H+V er skorið í borðið í holuni hjá Hannibali. Teir báðir vinnmennir eru vorðnir hálvvaknir. Hannibal tó meira vaksinn enn Amaldus. Hann gongur við konufólki. Vesta eitur hon. Men humorn hjá William Heinesen ger av við hetta kærleiksævintýr. Hannibal gevur henni skógvar við høgum hælum. Hon dugir sjálvandi ikki at ganga í teimum og dettur — beint í føvningin á einum marinara!

Hannibal fyrirreikar øgi-

liga hevnd, sum ikki gongur júst sum ætlað ...

Og so endar leikur. Persónarnir standa á pallinum. Amaldus steðgar aftan fyri Merrit, framman fyri foldargentuna Øssumæd, sum vitjar hann í dreymum.

Væl stýrt

Samanumtikið er »Tornið við heimsins enda« eitt væl eydnað tiltak. Her er ikki skrumblað. Leikstjórnin er góð, teir sjei leikararnir byta millum sín 25 leiklutir. Men tey nógvu skiftini órgva ikki áskoðaran, takkað verðið myrkri, búnum og skortum.

Erling Eysturoy er avbera góður í høvuðsleiklutinum. Kropsmálið hjá honum undirstrikar væl replikkirnar. Hann er sannførandi, áskoðarin ivast ongantið í, at persónurin er rætt teknaður.

Ría Tórgarð ger Merrit sprellivandi og ógloymandi.

Gudmundur L. Joensen hevur triðja stóra leiklutin, Hannibal. Eisini hann spælir væl, avgjörður og sjálvklókur. Men gældi meg minnst, at Hannibal í bókini var størri anti-hetja enn hann er í leikinum. Onkursvegna er ov nógv Robin Hood í Hannibali hjá Grímu. Hann er ikki so tragikomiskur sum í bókini.

Aðrir leiklutir eru ikki so stórir sum hesir triggir. Men teir eru neyðugir fyri

Tornið við heimsins enda verður leiktur sunnudag kl. 18.00 og mánadag og hósdag kl. 20.00 til hálvan juli.

Eftir sýningarnar er Leikhúskaféin í Áarstovu opin.

Bæði pallur og salur eru á pallinum, so plássio er avmarkað. 60 fólk sleppa inn hvørja ferð.

Inngongdin er omanfyri, í nýggja húsinum.

at fáa heildina fram. Heildina, sum eitur Tórshavn 1900—1914 (?). Nevnast kunnu foreldrin hjá Amaldusi, tann bliða mamman (Björg Hanusson) og tann ógvislígi pápin (Brynjálvar Tórstun), genturnar Harriet (Eyð Matras) og Vesta (Lillian Heinesen).

Tónleikur og sangur eiga minni lut enn eg

hevði væntað. Tónleikurin er fjelbroyttur, stillur og harður. Men tað er hann, sum lagar seg eftir leikinum og ikki øvugt.

Ljóð og ljós eru stýrt við tryggari hond. Tibetur er ongin steðgur, so teir 100 minuttirnir eru ein keta uttan nakað ov veikt lið.

Høgri Djurhuus

Seks steinprent í mappu

Galleri Sct. Gertrud í Keypmannahavn hevur givið út eina mappu við seks steinprentum hjá føroyskum listamonnum.

Listamennirnir eru Zakarias Heinesen, Amariel Norðoy, Bárður Jakupsen, Torbjørn Olsen, Olivur við Neyst og Ingálvar av Reyni.

Teir hava gjørt steinprentini á litum verkstaðnum. Chr. Hetta er fyrsta mappan.

av sínum slag í Føroyum og í morgin kl. 16.00 verða steinprentini sýnd fram fyrstu ferð, í Listaskálanum í Gundadali.

Steinprentini eru talmerkt og signerað og upplagið er 120. Mappan kostar 7.000 kr.

Galleri Sct. Gertrud í Peder Hvítfeldtsstræde mitt í Keypmannahavn hevur í nógv ár hýst framsýningum hjá føroyskum listafólki.

